

Podstawy ratownictwa. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Lp	Ocena	Wymagania – Uczeń:
1.	Celujący	<ul style="list-style-type: none"> • Zdobył pełną wiedzę i umiejętności w zakresie zakresu programu nauczania, • potrafi zainicjować dyskusję, • dzieli się z klasą swoją wiedzą i umiejętnościami, • potrafi argumentować, • wykazuje się aktywnością w czasie zajęć, • potrafi zastosować wiedzę i umiejętności w sytuacjach nietypowych, • inicjuje działania na rzecz klasy, szkoły, lokalnego środowiska,
2.	Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • opanował zakres wiedzy i umiejętności przewidziany w programie nauczania, • wykorzystuje wiedzę z innych dziedzin do rozwiązywania sytuacji problemowych, • korzysta z różnych źródeł informacji, • potrafi samodzielnie rozwiązać sytuacje problemowe przedstawione przez nauczyciela, • wykazuje się aktywnością na zajęciach, • bezbłędnie przedstawia algorytmy postępowania w różnorodnych sytuacjach, • właściwie korzysta ze sprzętu niezbędnego do realizacji zajęć, • umie kierować działaniami we współpracy z grupą rówieśników,
3.	Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • opanował materiał programowy w stopniu dobrym, • wykorzystuje różne źródła informacji, • poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych, • aktywnie uczestniczy w zajęciach, • podejmuje wybrane zadania dodatkowe, • poprawnie przedstawia algorytmy postępowania w różnorodnych sytuacjach, • dokonuje porównań typowych sytuacji, • samodzielnie realizuje zadania powierzone przez nauczyciela,
4.	Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • częściowo opanował podstawowe wiadomości i umiejętności – umożliwiające podjęcie niezbędnych działań ratunkowych, • przy pomocy nauczyciela podejmuje proste zadania, • w czasie zajęć samodzielnie wykonuje proste zadania zlecone przez nauczyciela, • przejawia przeciętną aktywność,
5.	Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczne braki w wiedzy i umiejętnościach przewidzianych programem nauczania, jednak nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia się,

		<ul style="list-style-type: none"> • potrafi z pomocą nauczyciela wykonać proste czynności, • pracuje niesystematycznie, • nie prowadzi systematycznie notatek w zeszycie lub ma poważne braki,
6.	Niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje niesystematycznie, • nie wykazuje zainteresowania przedmiotem, • nie prowadzi notatek w zeszycie, • nie opanował wiedzy i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia, • nie potrafi udzielić odpowiedzi, rozwiązać zadania nawet przy pomocy nauczyciela,

Wymagania szczegółowe:

1. Organizacja ratownictwa medycznego - podstawy prawne:

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- organizacji ratownictwa medycznego w ramach ratownictwa zintegrowanego,
- podstaw prawnych funkcjonowania systemu ratownictwa medycznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- wyposażenia podmiotu ratowniczego w sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy.

2. Bezpieczeństwo własne, poszkodowanego, miejsca zdarzenia:

Uczeń posiada umiejętności:

- korzystania ze sprzętu ochronnego znajdującego się w wyposażeniu zestawów ratowniczych,
- postępowania z odpadami medycznymi,
- oceny zagrożeń dla siebie i poszkodowanego,
- właściwego postępowania ze sprzętem ratowniczym zanieczyszczonym krwią, wydaliniami i wydzielinami (materiał potencjalnie zakaźny).

Uczeń posiada wiadomości dotyczące zagrożeń występujących na miejscu zdarzenia (chorób zakaźnych, czynników fizycznych, chemicznych).

3. Zestawy ratownicze, defibrylator automatyczny, dezynfekcja sprzętu:

Uczeń posiada umiejętności:

- korzystania ze sprzętu znajdującego się w wyposażeniu zestawów ratowniczych,
- bezpiecznej obsługi defibrylatora automatycznego,
- właściwego postępowania ze sprzętem medycznym zanieczyszczonym krwią, wydaliniami i wydzielinami (materiał potencjalnie zakaźny).

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- wskazań i przeciwwskazań do użycia defibrylatora automatycznego,
- możliwości użycia tlenu w różnych warunkach.

4. Elementy anatomii i fizjologii, ocena poszkodowanego:

Uczeń posiada umiejętności:

- przeprowadzenia wywiadu ratowniczego,

- oceny podstawowych czynności życiowych,
- oceny rodzajów obrażeń ciała,
- przeprowadzenia badania wstępnego i szczegółowego.

Uczeń posiada wiadomości dotyczące rozmieszczenia podstawowych narządów i układów i ich roli w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu.

5. Poszkodowany nieprzytomny:

Uczeń posiada umiejętności:

- oceny stanu poszkodowanego w zakresie podstawowych funkcji życiowych w tym: oceny przytomności, oceny oddychania, oceny krążenia,
- ułożenia poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej,
- zapewnienia komfortu cieplnego, spokoju i bezpieczeństwa do chwili przekazania poszkodowanego zakładom opieki zdrowotnej,
- przekazania poszkodowanego i informacji o nim oraz o podjętych działaniach personelowi zakładów opieki zdrowotnej.

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- przyczyn utraty przytomności u poszkodowanego w różnych sytuacjach np.: wypadek drogowy, pożar, emisja substancji niebezpiecznej,
- stanu utraty przytomności, jako stanu bezpośredniego zagrożenia życia,
- procedury postępowania przy ocenie stanu poszkodowanego w zakresie podstawowych funkcji życiowych: ocena poszkodowanego w zakresie doznanych urazów, ocena przytomności – algorytm postępowania u osoby nieprzytomnej oraz u osoby przytomnej.

6. Resuscytacja (dorosły, dziecko, niemowlę, sytuacje szczególne):

Uczeń posiada umiejętności:

- udrożnienia dróg oddechowych za pomocą rękoczynów udrażniających,
- udrożnienia z zastosowaniem rurki ustno – gardłowej oraz oceny skuteczności wykonanych czynności,
- usunięcia ciała obcego – płynnego z dróg oddechowych, użycia metod bez przyrządowych lub urządzenia ssącego,
- usunięcia ciała obcego – stałego z dróg oddechowych, ucisk nadbrzusza lub masaż zewnętrzny serca,
- prowadzenia oddechu zastępczego bez przyrządowo i przyrządowo, w tym 100% tlenem,
- prowadzenia postępowania w ramach resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dorosłych, w tym u kobiet ciężarnych,
- sztucznej wentylacji płuc metoda usta – usta, usta – nos, usta – usta lub nos,
- znajomości zasad i parametrów prowadzenia zewnętrznego masażu serca,
- oceny stanu poszkodowanego dziecka w zakresie podstawowych funkcji życiowych (przytomność, oddychanie, krążenie),
- wykonania resuscytacji krążeniowo – oddechowej dziecka zgodnie z poznanymi zasadami,
- wykonania badania wstępnego noworodka/niemowlęcia,
- wykonania resuscytacji krążeniowo – oddechowej noworodka lub niemowlęcia z podawaniem tlenu pobieranego przez ratownika z worka samorozprężalnego z rezerwuarem tlenu,
- posługiwania się podstawowym sprzętem do prowadzenia sztucznej wentylacji (rurka ustno – gardłowa, urządzenie ssące, worek samorozprężalny, rezerwuuar tlenu, maski).

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- różnicy między śmiercią kliniczną, a biologiczną, znaczenia postępowania resuscytacyjnego u osoby w stanie śmierci klinicznej,

- przyczyn nagłego zatrzymania oddychania i krążenia,
- objawów zatrzymania krążenia i oddychania,
- oceny oddychania – algorytm postępowania u osoby oddychającej i nie oddychającej,
- oceny krążenia – algorytm postępowania u osoby z wyczuwalnym tętnem i u osoby bez wyczuwalnego tętna,
- specyfiki resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dzieci i niemowląt lub noworodków, kobiet ciężarnych.

7. Zasady defibrylacji poszkodowanego metodą półautomatyczną i automatyczną:

Uczeń posiada umiejętności przeprowadzenia defibrylacji w przypadku zatrzymania krążenia.

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- roli defibrylacji w procesie ratowania życia,
- zagrożeń dla poszkodowanego i ratownika wynikających ze stosowania urządzenia.

8. Wstrząs:

Uczeń posiada umiejętności:

- oceny stanu poszkodowanego pod kątem zagrożenia wstrząsem,
- zabezpieczenia poszkodowanego we wstrząsie zgodnie z procedurą w tym: opatrzenia obrażeń, zapewnienia komfortu termicznego, zastosowania tlenoterapii, ułożenia poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej klasycznej (lub na noszach – pozycji Trendelenburga), zapewnienia komfortu psychicznego.

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- podstawowych, charakterystycznych objawów wstrząsu,
- zasad postępowania z poszkodowanym we wstrząsie.

9. Inne stany nagłe - drgawki, cukrzyca, zawał mięśnia sercowego, udar mózgowy, zatrucia, podtopienie:

Uczeń posiada umiejętności:

- przeprowadzenia stosownej procedury w przypadku wystąpienia drgawek,
- przeprowadzenia stosownej procedury w zaburzeniach krążeniowo-oddechowych w stanach nieurazowych,
- przeprowadzenia stosownej procedury przy zatruciach wziewnych lub pokarmowych,
- przeprowadzenia stosownej procedury ratowania po podtopieniu (czynności wykonywane w wodzie i po badaniu wstępnym).

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- objawów padaczki, cukrzycy, zawału mięśnia sercowego, udaru mózgu,
- dróg wnikania trucizn do organizmu,
- charakterystycznych objawów zatruc, na przykładzie chloru, amoniaku, tlenku węgla,
- zasad postępowania ratowniczego w przypadku zatruc substancjami,
- mechanizmu tonięcia.

10. Urazy mechaniczne i obrażenia - złamania, zwichnięcia, skręcenia, krwotoki, obrażenia klatki piersiowej, brzucha, kręgosłupa, głowy i kończyn:

Uczeń posiada umiejętności:

- stosowania materiałów opatrunkowych do opatrywania ran (Codofix, bandaże elastyczny, dziany lub inne),
- nakładania opatrunku osłaniającego/chłonnego,
- nakładania opatrunku uciskowego,

- zakładania opaski zaciskowej i zabezpieczenia kikuta,
- stosowania procedury postępowania w sytuacji krwotoku zewnętrznego,
- wykonania doraźnego zatamowanie krwotoku z kończyny,
- unieruchamiania kończyn za pomocą standardowych szyn Kramera i innego sprzętu pomocniczego (np. chusta trójkątna, deska, kij, szyny typu Sam Splint) w oparciu o przyjęte procedury ratownicze,
- stabilizacji odcinka szyjnego kręgosłupa za pomocą kołnierza (jeden lub dwóch ratowników),
- unieruchamiania poszkodowanego z urazem kręgosłupa z wykorzystaniem dostępnego sprzętu unieruchamiającego (np. kamizelka Kendricka, nosze typu deska z pasami mocującymi lub inne),
- udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy w przypadku obrażeń: głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy zgodnie z przyjętymi procedurami postępowania,
- sprawowania opieki nad poszkodowanym (obserwacja podstawowych czynności życiowych i reagowanie).

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- niebezpieczeństw związanych z ranami (krwotok, zakażenie) oraz ich lokalizacja (np. okolica głowy, klatki piersiowej, brzucha),
- zasad postępowania z amputowanymi tkankami,
- rodzajów i przyczyn krwotoków,
- przebiegu głównych naczyń krwionośnych (pod kątem ucisku ręcznego pośredniego),
- sposobów opatrywania krwotoków oraz okoliczności zastosowania opatrunku uciskowego i opaski zaciskowej,
- niebezpieczeństw związanych z krwotokami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- pojęć: złamanie, zwłknięcie i skręcenie, pozycja zbliżona do fizjologicznej, pozycja zastana,
- podstawowych niebezpieczeństw związanych z obrażeniami narządu ruchu oraz wynikających z nieprawidłowego postępowania w sytuacji złamania i zwłknięcia,
- zasad postępowania w przypadku złamania otwartego i zamkniętego,
- podstawowych objawów występujących w sytuacji urazu kręgosłupa,
- konsekwencji nieprawidłowego postępowania z osobą z urazem kręgosłupa oraz powikłań wynikających z faktu urazu (w podstawowym zakresie np.: długotrwałe unieruchomienie poszkodowanego wskutek urazu rdzenia kręgowego),
- podstawowych objawów wynikających z urazów głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy,
- niebezpieczeństw związanych z powyższymi urazami (utrata podstawowych funkcji życiowych, krwotok wewnętrzny).

11. Urazy chemiczne, termiczne, elektryczne i obrażenia, zagrożenia środowiskowe:

Uczeń posiada umiejętności:

- stosowania procedur postępowania w przypadku: oparzeń termicznych, odmrożeń, oparzeń chemicznych,
- przeprowadzenia dekontaminacji wstępnej oparzonego substancją chemiczną,
- ocenienia w oparciu o wiedzę z taktyki działań ratowniczych możliwości zastosowania tlenoterapii w danej sytuacji.

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- charakterystycznych cech oparzenia I, II i III stopnia,
- ogólnych zasad postępowania w przypadku odmrożeń,
- zasad postępowania w przypadku wychłodzenia organizmu (hipotermii) z uwzględnieniem tlenoterapii, zasad wentylacji poszkodowanych oraz badania tętna i masażu zewnętrznego serca),
- postępowania ratowniczego w przypadku oparzeń chemicznych,

- zasad przeprowadzania dekontaminacji wstępnej oparzonego substancją chemiczną,
- podstawowego postępowania ratowniczego w przypadku porażenia prądem elektrycznym.

12. Taktyka działań ratowniczych - zdarzenie masowe, mnogie, pojedyncze, segregacja, karta udzielonej pomocy, logistyka:

Uczeń posiada umiejętności:

- określenia założeń taktycznych realizowanych w poszczególnych fazach akcji ratowniczej,
- przeprowadzenia oceny stanu poszkodowanego w oparciu o algorytmy,
- oceny podstawowych funkcji życiowych (przytomność, oddychanie, krążenie),
- ogólnego badania całego ciała w zakresie podstawowym (badanie wzrokowe, manualne) w celu ustalenia obrażeń (rany, krwotoki, urazy kostno – stawowe, urazy kręgosłupa, urazy termiczne, chemiczne),
- wykonania oceny stanu poszkodowanego: rana głowy, uraz kręgosłupa, złamanie w obrębie kończyny dolnej i górnej, krwotok zewnętrzny w obrębie kończyny górnej lub dolnej, uraz klatki piersiowej, uraz brzucha),
- przeprowadzenia segregacji poszkodowanych w sytuacji zdarzenia masowego lub mnogiego, z zakwalifikowaniem do poszczególnych grup segregacji (osoby wymagające natychmiastowej pomocy, a w drugiej kolejności osoby wymagające pilnej pomocy, a następnie osoby wymagające pomocy odroczonej),
- wypełniania karty udzielonej pomocy,
- stosowania kolorów segregacyjnych.

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- zakresu wymaganej pomocy w zdarzeniach pojedynczych, mnogich i masowych,
- nazw poszczególnych obszarów ciała/narządów człowieka,
- kolorów segregacyjnych.

13. Ewakuacja ze strefy zagrożenia:

Uczeń posiada umiejętności dotyczące:

- rozpoznawania zagrożeń dla poszkodowanych (wewnętrznych i zewnętrznych), w tym: wyznaczenia strefy zagrożenia, z której obowiązuje ewakuacja, stosowania procedur ratowniczych podczas ewakuacji poszkodowanych,
- wyboru właściwego sposobu układania na noszach,
- ułożenia poszkodowanych w pozycjach: bocznej ustalonej (i modyfikacje), resuscytacyjnej, przeciwwstrząsowej, półsiedzącej, półsiedzącej z opuszczonymi nogami, kręgosłupowej,
- przemieszczania jednoosobowego (chwyt Rauteka lub modyfikacje metody),
- przemieszczania sposobami zespołowymi ze szczególnym uwzględnieniem poszkodowanego z urazem kręgosłupa,
- układania poszkodowanego w sytuacji urazu głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy, podejrzenia wstrząsu, kobiety w ciąży,
- przeprowadzenia kwalifikowanego i bezpiecznego transportu osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia.

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- zasad ewakuacji poszkodowanego z urazami lub obrażeniami kręgosłupa,
- zasad ewakuacji poszkodowanych z urazami lub obrażeniami innych okolic ciała (głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy),
- zasad ewakuacji poszkodowanych z innymi urazami lub obrażeniami (np. złamania, krwotoki, rany różnych okolic ciała),
- charakterystycznych cech ułożeń poszkodowanych stosowanych w kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz sytuacji, w których są wykonywane:

- zaleceń w odniesieniu do prowadzenia działań i sprawowania opieki nad poszkodowanym w nocy oraz w niekorzystnych dla poszkodowanego warunkach atmosferycznych,
- organizacji kwalifikowanego i bezpiecznego transportu osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia.

14. Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy w sytuacjach symulowanych:

Uczeń potrafi przygotować i przyjąć plan medycznych działań ratowniczych. Zna zastosowanie podziału na podstawowe zadania taktyczne z zakresu ratownictwa medycznego - przybycie, zabezpieczenie miejsca zdarzenia, dotarcie do poszkodowanego, udzielenie pomocy lub ewakuacja, wykonanie dostępu do poszkodowanego - w zdarzeniach komunikacyjnych, chemicznych, pożarowo - wybuchowych, budowlanych, górskich, górniczych, wysokościowych, wodnych (morskich) i wykonywanie innych czynności ratowniczych, np.: przewidzianych dla specjalistycznych grup ratowniczych. Uczeń zna procedury postępowania kierującego działaniem ratowniczym w sytuacji zdarzenia uznanego za masowe, przeprowadzania dekontaminacji w czasie działań ratowniczych oraz w czasie katastrofy. Uczeń wie jak wygląda organizacja zabezpieczenia logistycznego zdarzeń masowych i w czasie katastrof oraz zabezpieczenia medycznego działań ratowniczych. Uczeń zna rolę i zadania powiatowego centrum powiadamiania ratunkowego lub zintegrowanych stanowisk kierowania Państwowej Straży Pożarnej.

15. Psychologiczne aspekty wsparcia poszkodowanych:

Uczeń posiada wiadomości dotyczące:

- konieczności wsparcia psychologicznego poszkodowanych oraz ratowników,
- zasad organizacji wsparcia psychologicznego dla ofiar zdarzenia.

16. Zarządzanie kryzysowe:

Uczeń zna zasady organizacji działań w sytuacjach kryzysowych, takich jak klęski żywiołowe, katastrofy przemysłowe, różne zdarzenia terrorystyczne, itp.

Uczeń posiada informacje dotyczące zagrożeń związanych z sytuacjami kryzysowymi, uwzględniających różne ich rodzaje i warianty.